

## Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

|                       |                                        |             |
|-----------------------|----------------------------------------|-------------|
| Zaaknummer:<br>193803 | Behandeld in <b>commissies en raad</b> |             |
|                       | Datum beeldvormende commissie *        | 12-03-2025  |
|                       | Datum oordeelvormende commissie *      | 19-03-2025  |
|                       | Datum besluitvormende raadsvergadering | 26-03-2025  |
|                       | Opsteller                              | H. Feenstra |
|                       | Telefoonnummer                         |             |

\*zie website voor de definitieve agenda.

|                   |                                                                                                                                     |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Onderwerp:</b> | Ontwerp centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening) |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Te besluiten om

1. Geen zienswijze af te geven op de ontwerp centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening)

### Inleiding

Op 31 oktober 2024 bent u per brief geïnformeerd over de voorbereidingen en het proces om te komen tot de provinciale urgentieverordening. De doelstelling daarbij is dat voor het einde van 2025 de urgentieverordening wordt vastgesteld door de gemeenteraden van alle 18 gemeenten. In samenhang hiermee is er ook een centrumgemeenteregeling nodig om uitvoering te kunnen geven aan alle werkzaamheden die voortvloeien uit de urgentieverordening. Eerder is in het kader van de vaststelling van de uitgangspuntennotitie door de Friese colleges kenbaar gemaakt dat de uitvoering is voorzien bij de gemeente Leeuwarden.

Op grond van artikel 10 lid 5 Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de ontwerp centrumgemeenteregeling aan uw gemeenteraad voorgelegd. Qua werkwijze wordt aangesloten bij andere ontwerp centrumgemeenteregelingen waarbij voorgesteld wordt aan de gemeenteraad om geen zienswijzen in te dienen. Uw college is het bevoegd gezag om de centrumgemeenteregeling vast te stellen.

In de B&W-vergadering van 11 februari jl. is besloten om de ontwerp urgentieverordening en de ontwerp 'centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de urgentieverordening' vast te stellen (zie de bijlagen voor beide stukken). De ontwerp urgentieverordening zal vanaf 10 maart a.s. ter inzage worden gelegd; de ontwerp centrumgemeenteregeling behoeft niet ter inzage te worden gelegd. Onderstaand worden de argumenten toegelicht welke door het college zijn overwogen in het genomen besluit.

## Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

### Beoogd effect

De verordening en de centrumgemeenteregeling dragen bij aan het tijdig toewijzen van een betaalbare huurwoning voor woningzoekenden in een kwetsbare en afhankelijke positie en een betere doorstroom in instellingen die deze doelgroepen opvangen.

### Argumenten

1. De ontwerp urgentieverordening biedt transparantie en duidelijkheid  
Een uniforme Fryske verordening biedt transparantie en zorgt voor duidelijke afspraken tussen de betrokken gemeenten. Het is daarmee ook een logisch vertrekpunt voor de nadere samenwerking met woningcorporaties en zorginstellingen, maar ook organisaties zoals de PI, Vluchtelingenwerk, Maatschappelijke Opvang en natuurlijk de sociale (wijk)teams. Er is gekozen om in de verordening alleen het noodzakelijke op te nemen en daarmee voor een meer flexibele uitvoering. Hierdoor ontstaat ruimte in de praktische uitwerking, die op basis van daadwerkelijke ervaringen kan worden aangepast zonder dat dit de algemene uitgangspunten en rechten van urgent woningzoekenden schaadt. De gekozen uitwerking biedt flexibiliteit aan de uitvoeringspraktijk om adequaat in te spelen op leerervaringen en om te komen tot een adequate huisvesting van urgent woningzoekenden.
2. De ontwerp urgentieverordening is grotendeels conform de vastgestelde Uitgangspuntennotitie opgesteld  
De uitwerking van de ontwerpverordening, zie bijlage, komt (op één punt na) overeen met de eerder vastgestelde Uitgangspuntennotitie. Deze uitgangspunten zijn:
  - \* één uniforme Fryske urgentieverordening;
  - \* aansluiting bij bestaande werkwijzen;
  - \* verruimen van het aanbod om verdringing te voorkomen;
  - \* fair share;
  - \* rekening houden met draagkracht en draaglast in wijken;
  - \* zorgdragen voor een zachte landing;
  - \* statushouders zijn urgent;
  - \* één loket voor urgent woningzoekenden.Eén uitgangspunt bleek bij de uitwerking van de verordening niet praktisch uitvoerbaar. In de vastgestelde Uitgangspuntennotitie was ervoor gekozen om ook herstructureringsurgente (die door sloop hun woning moeten verlaten) op te nemen in de verordening. Het blijkt echter beter om deze urgente niet in de verordening op te nemen. Dit laat onverlet dat iedereen het met elkaar eens is dat alle herstructureringsurgente zo spoedig mogelijk moeten worden gehuisvest. Dit vraagt om die reden goede afstemming met betrokkenen.

De redenen om herstructureringsurgente niet op te nemen zijn de volgende:

### Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

- \* Wettelijk urgenten en vergunninghouders moeten volgens de Huisvestingswet sowieso gehuisvest worden. Herstructureringsurgenten komen volgens de wettelijke volgorde achteraan;
- \* opnemen van herstructureringsurgenten in de verordening leidt enkel tot extra administratieve werkzaamheden, maar niet tot een betere positie van deze categorie woningzoekenden;
- \* herstructurering is doorgaans goed planbaar; dit betekent dat het primair tussen gemeenten en corporaties is om de zorg voor een soepel proces rond herstructurering vast te leggen in prestatieafspraken; hiermee kan heel specifiek gekeken worden wanneer complexen geherstructureerd worden, en in welk tempo herhuisvesting moet en kan plaatsvinden;
- \* de corporaties kunnen (minimaal) 2/3 deel van de vrijkomende huurwoningen vrij toewijzen, en daarmee dus ook herstructureringsurgenten zelf voorrang geven.

3. De ontwerpverordening is zo uitgewerkt, dat hiermee invulling te geven is aan de fair share afspraken uit de Uitgangspuntennotitie

In de Uitgangspuntennotitie is vastgesteld dat elke gemeente naar rato van haar aantal inwoners urgent woningzoekenden huisvest (fair share). Het uitgangspunt is dat de gemeente van herkomst de gemeente van uitstroom is (instroom = uitstroom). In een aantal situaties speelt dit niet. Te denken is aan situaties van huiselijk geweld. Dan wordt de woningzoekende gekoppeld aan een corporatie in een andere gemeente. In die situaties komt de urgentieorganisatie tot een passende verdeling, waarbij zij rekening houdt met de fair share afspraken.

In de Uitgangspuntennotitie is ook vastgesteld dat niet meer dan 1/3 deel van het aantal vrijkomende sociale huurwoningen wordt toegewezen aan een woningzoekende met een urgentieverklaring. Hierdoor blijft er een substantieel deel van de vrijkomende woningen beschikbaar voor regulier woningzoekenden. Dit is belangrijk om ook mensen uit de gemeenschap kansen te blijven bieden en zo draagvlak in de samenleving te waarborgen.

Tegelijkertijd geldt dat urgentie slechts een middel is om bij schaarste aan sociale huurwoningen mensen in een kwetsbare positie te helpen. Daarnaast blijft het toevoegen van sociale huurwoningen belangrijk, in het bijzonder in gemeenten waar relatief veel woningen worden verhuurd aan urgent woningzoekenden.

In afwijking van het 1/3 deel voor urgent woningzoekenden kan in gemeenten met meer sociale huurwoningen een lager aandeel woningen voor urgent woningzoekenden noodzakelijk zijn. Immers er zijn dan in verhouding tot het aantal vrijkomende woningen relatief minder urgent woningzoekenden. Het aandeel wordt dan afgestemd op het aantal daadwerkelijke urgent woningzoekenden (en nooit meer dan 1/3 deel van de vrijkomende woningen). De verordening biedt zo ruimte om de verdeling over gemeenten adequaat in te vullen.

4. De verordening vormt de basis voor de inrichting van een Friese urgentieorganisatie

De Friese gemeenten hebben zich eerder uitgesproken in de Uitgangspuntennotitie dat een gelijkkluidende verordening belangrijk is. Niet alleen vanwege transparantie en gemak richting woningzoekenden, maar ook om als basis onder een

### Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie te kunnen dienen. Een uitzondering hierop is de positie van de Waddeneilanden waar de verordening aangepast is aan de specifieke situatie. Door te werken met een uniforme verordening kan de uitwerking en toepassing van deze verordening niet alleen lokaal, maar binnen één gemandateerde regionale urgentieorganisatie plaatsvinden. Dit zorgt voor een efficiënte inzet van menskracht en middelen. Bovendien draagt het bij aan de professionaliteit van de uitvoering.

5. Tervisielegging voor inspraak geeft mogelijkheden om partijen te betrekken voor de uiteindelijke besluitvorming

Het is belangrijk dat de verordening op draagvlak in de maatschappij kan rekenen. Het ter inzage leggen van de ontwerpverordening geeft de mogelijkheid om vragen en/of opmerkingen over de verordening nog af te wegen en deze, indien nodig, nog door te voeren/aan te vullen ten opzichte van het ontwerp. Dit geeft een hogere kans van het slagen voor het invoeren van een uniforme, gedragen verordening. Na de tervisielegging worden de ontvangen zienswijzen van een reactie voorzien en zal in het najaar aan de raad worden voorgesteld om de urgentieverordening vast te stellen.

6. De ontwerp Centrumgemeenteregeling is zorgvuldig tot stand gekomen

Uit nadere studie blijkt dat het onderbrengen van de urgentieverordening onder de centrumgemeenteregeling van Sociaal Domein Fryslân (hierna: SDF) niet logisch is. Het is beter een nieuwe regeling, zie de bijlage, vast te stellen om de afspraken over de centrale organisatie en uitvoering vast te leggen. De belangrijkste overwegingen hiervoor zijn:

\* De centrumgemeenteregeling SDF voorziet niet in het uitvoeren van taken die op grond van de urgentieverordening door de urgentieorganisatie moeten worden uitgevoerd.

\* Een nieuwe centrumgemeenteregeling voor de urgentieorganisatie stelt de Friese gemeenten in staat om de taken en bevoegdheden van de urgentieorganisatie goed te omschrijven.

Onderbrengen in de bestaande centrumgemeenteregeling zoals die nu geldt voor SDF is niet wenselijk aangezien deze binnenkort geëvalueerd zal worden.

Vooruitlopend hierop een nieuw onderdeel inbrengen is om die reden niet handig. In de nieuwe centrumgemeenteregeling wordt geregeld dat het college van Leeuwarden namens de andere colleges de werkzaamheden die voortvloeien uit de urgentieverordening uitvoert.

7. De ontwerp centrumgemeenteregeling is gereed om in het kader van het formele traject op route te worden gebracht

Op grond van artikel 10 lid 5 Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de ontwerp centrumgemeenteregeling aan uw gemeenteraad voorgelegd. Qua werkwijze wordt aangesloten bij andere ontwerp centrumgemeenteregelingen waarbij voorgesteld wordt aan de gemeenteraad om geen zienswijzen in te dienen. Uw college is het bevoegd gezag om de centrumgemeenteregeling vast te stellen. Onder de

## Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

uitvoeringsparagraaf in dit voorstel is toegelicht dat er in eerste instantie sprake is van een tijdelijke projectstructuur.

### Kanttekeningen

1. Behandeling van de Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv) kan nog leiden tot aanpassing in het wetsvoorstel

De wettelijke grondslag onder elke urgentieverordening is de Huisvestingswet. De urgentieverordening is echter onder de huidige wet nog niet verplicht (wel mogelijk). Dat verandert wanneer de Wvrv wordt aangenomen. Daarmee wordt de Huisvestingswet aangepast en komt er een verplichte urgentieverordening. In het wetgevingstraject zit het risico. Deze wet ligt nu nog bij de Tweede Kamer. De minister is voornemens om de wet, op dit punt min of meer ongewijzigd, door te laten gaan. De wet lijkt hierbij op brede steun in de Tweede en Eerste Kamer te kunnen rekenen. Ook voor wat betreft het verplichten van een (regionale) urgentieverordening.

Er zijn twee risico's. Het is mogelijk dat de wet niet wordt aangenomen of zo gewijzigd wordt dat een urgentieverordening niet verplicht wordt. Dan bestaat de mogelijkheid dat een aantal gemeenten in Fryslân "afhaakt". Ook vervalt dan de rijksvergoeding om dit uit te voeren. Mocht deze situatie zich onverhoopt toch voordoen, dan ontstaat een geheel nieuwe situatie en zal hierover eerst het gesprek moeten worden gevoerd voordat uiteindelijke besluitvorming over de verordening plaatsvindt.

Het tweede risico is dat de behandeling van de wet vertraagd wordt. In dat geval moet de verordening worden aangepast, omdat daarmee zowel de Wvrv als de Regeling versterking regie volkshuisvesting (hierna Rvrv) niet van kracht zijn. De huidige verordening gaat uit van het verplichte karakter van de verordening. Als dat niet verplicht is, zullen de gemeenten schaarste moeten aantonen. Bovendien zijn dan de genoemde categorieën woningzoekenden niet bij wet verplicht. Dat betekent dat ook de verwijzing naar de Rvrv vervalt. Dan moeten we de verordening op dat punt herformuleren. Indien het erop lijkt dat er een grote vertraging optreedt in de behandeling van de wet, zullen gemeenten eerst het nadere gesprek moeten voeren voordat uiteindelijke besluitvorming over de verordening kan plaatsvinden. Indien sprake is van een beperkte vertraging van de wetsbehandeling, dan betekent dit hooguit dat de verordening (mogelijk) iets vertraagd van kracht wordt.

2. Lokaal wijzigingen aanbrengen in de verordening tast uniformiteit aan

Aangezien elke gemeente zelf de verordening moet vaststellen betekent dit in principe ook dat gemeenten zelf wijzigingen kunnen aanbrengen in de eigen verordening. Een voorbeeld hiervan is het toevoegen van aanvullende urgente doelgroepen. Dit druist echter in tegen het uniformiteitsprincipe, zoals vastgelegd in de Uitgangspuntennotitie (zoals vastgesteld door alle Friese colleges). De consequentie zal dan ook zijn dat als een gemeente een afwijkende verordening vaststelt, de uitvoering niet of slechts gedeeltelijk aan een gezamenlijke

## Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

uitvoeringsorganisatie kan worden overdragen. Gemeenten staan dan zelf aan de lat voor de uitvoering van de urgentieregeling.

### Financiën

De gemeentelijke bijdrage van Harlingen voor de implementatiekosten van de uitvoeringsorganisatie en de implementatiekosten 2025 zijn geraamd op € 9.439,68 en zijn te dekken uit het budget Volkshuisvesting. De verdeelsleutel die hiervoor gehanteerd wordt, is gebaseerd op het inwoneraantal van gemeenten in het totaal van de provincie. Harlingen draagt op basis van het inwoneraantal bij aan 2,45% van de kosten.

Er wordt op dit moment onderzocht wat de structurele kosten zullen zijn op jaarbasis. Dit vraagt om een nauwkeurige analyse van de voorziene werkprocessen en kosten van (technische) infrastructuur in de uitvoeringsorganisatie en mogelijk bij individuele gemeenten en de tijdsbesteding die hiermee gemoeid is. Hierbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar gelijkwaardige referentieregio's. Het is hierbij mogelijk dat de rijksbijdrage voldoende dekking geeft voor de kosten, maar dit kan naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 met meer zekerheid worden gesteld.

### Juridisch

Zoals in dit voorstel aangegeven is het hebben van een gemeentelijke urgentieverordening, regionaal afgestemd vanuit het fair-share principe, wettelijk verplicht als onderdeel van de nog vast te stellen Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv).

### Communicatie

Er worden in de periode vanaf november 2024 (en doorlopend tot en met circa februari 2025) diverse bijeenkomsten in Fries verband georganiseerd. Onder andere voor gemeentebesturen, corporaties, huurderorganisaties, adviesraden sociaal domein, wethouders en gemeenteraden.

### Fatale termijn

1 juni 2025

### Uitvoering

Het doel is om de urgentieverordening per 1 januari 2026 in werking te laten treden. De volgende planning op hoofdlijnen ligt daaraan ten grondslag:

|                                     |                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tot en met ca. februari 2025        | Diverse bijeenkomsten om de raden te informeren                                                                                                                                           |
| Februari 2025                       | Behandeling in alle Friese colleges (vrijgave voor ter visie legging urgentieverordening)                                                                                                 |
| Maart / april 2025                  | Ter inzage ontwerp verordening                                                                                                                                                            |
| Laatste week februari – begin maart | Het raadsvoorstel Ontwerp Centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening) voor te leggen aan de gemeenteraad. |

## Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

|                                 |                                                                                                                 |
|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                 | De ontwerp centrumgemeenteregeling wordt <u>niet</u> ter visie gelegd.                                          |
| Mei 2025                        | Opstellen reactie- en antwoordnota                                                                              |
| Vlak voor of na zomerreces 2025 | Behandeling in alle Friese colleges                                                                             |
| September / oktober 2025        | Vaststelling urgentieverordening alle Friese gemeenteraden                                                      |
| Medio november 2025             | Vaststelling Centrumgemeenteregeling door alle Friese colleges (na vaststelling verordening door gemeenteraden) |
| 1 januari 2026                  | Voorziene ingangsdatum verordening / urgentieorganisatie                                                        |

### Relevante documenten

|                           |            |
|---------------------------|------------|
| Eerder genomen besluiten: | <i>nvt</i> |
| Intrekken beleidsnota's:  | <i>nvt</i> |
| Gevolgen ander beleid:    | <i>nvt</i> |

### Bijlagen

- Ontwerp centrumgemeenteregeling, doc.nr. 304741
- Ontwerp urgentieverordening, doc.nr. 304742

Harlingen, .....

Burgemeester en wethouders van Harlingen,  
de secretaris, de burgemeester,

S.C. van Gent

C.M. Sjerps

## GEMEENTE HARLINGEN

### Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

### Besluit van de gemeenteraad van Harlingen

|                   |                                                                                                                                     |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Onderwerp:</b> | Ontwerp centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening) |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HARLINGEN

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. ....

### Besluit

1. Geen zienswijze af te geven op de ontwerp centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening)

### Besluit aangepast

|  |
|--|
|  |
|--|

Vastgesteld door de raad in zijn  
vergadering van .....

, de voorzitter

, de raadsgriffier